

Riskó Kata
Kroó György-plakett (2023)
– Laudáció –

Riskó Kata a HUN- REN BTK Zenetudományi Intézet egyik leghalkszavúbb kollégája, tudományos munkatársa. Ez nem határozatlansága miatt van, hanem ilyen az egyénisége, nem szereti előtérbe helyezni, a figyelem középpontjában látni magát. Már hallgatóként, csoportjának egyik legjobb képességű tagjaként is így ismertem meg, amikor a Zeneakadémián, a zenetudományi szakon zeneelméletet tanítottam neki, ahol 2008- ban kiváló minősítéssel diplomázott muzikológusként. Érdeklődése a népzene felé terelte, azon belül is a hangszeres műfajok, a verbunkos, a *style hongrois*, a cigányzene, a városi és falusi zene irányába: azaz leginkább a nép- és a műzene átfedéseit kutatja a vonós bandák játékában, repertoárjában, a 18. század második felétől egészen napjainkig. Újdonságnak számít, hogy a népzenei és közzenei folyamatokat és tendenciákat teljes összetettségükben vizsgálja és ábrázolja. Ez utóbbit illetően figyelemre méltó tudományos teljesítményként értékelhető az írásos és a gyűjtésekből származó hatalmas adatmennyiség teljességre törekvő számbavétele és folyamatos egybevetése, a mélyreható elemzés gyűjtési alkalmak, előadók és egyes adatok szintjén, s ezt minden esetben aggályosan komoly és pontos forráskritikával teszi, valamint új, eddig nem használt forrásokat és új kutatói szempontokat érvényesít. Többek között számba veszi a 20. század elejének kereskedelmi forgalomba került cigányzenekari lemezeit, vizsgálja azok repertoárját és előadásmódját is. Ezenkívül a cigányzenekaroktól gyűjtött adatok esetében tekintettel van a rádió és televízió népzenei műsorainak lehetséges hatására, forrásai közé vonja a népzenei és néptáncmozgalom fesztiváljellegű rendezvényeinek hang- és filmfelvételeit, a gyűjtések során elhangzott beszélgetéseket, szöveges adatokat, gyűjtői kérdéseket, gyűjtők és adatközlők nem szándékolt, véletlen – esetenként árulkodó – elszólásait. A kései népzenei gyűjtéseknél szintén számol a hagyományt alakító külső hatásokkal.

Kutatói szemléletét a problémák előítélet nélküli, elfogulatlan megközelítése, a gyűjtések szubjektív szempontjainak észrevétele, az elemzések kiértékelésében pedig a lehető legteljesebb objektivitás szándéka vezérli. A verbunkdallamok tematikájában írta disszertációját is *Hagyományozódás és hagyományvesztés az északi népzenei dialektusterület verbunkdallamainak példáján* címmel, a PhD fokozatot *summa cum laude* minősítéssel kapta meg. A doktori fokozat megszerzése előtt háromszor ítelték meg neki a Kodály Zoltán Alkotói Ösztöndíjat, egyre jelentősebb kutatómunkájának elismerésként pedig 2023-ban Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült. Rendszeresen publikál és előadásokat tart hazai és külföldi, nemzetközi fórumokon, konferenciákon. Többször részt vett pályázatokban, tanulmánykötetek szerkesztésében és konferenciák szervezésében. Társaságunkon kívül tagja a Hagyományos

Zene Nemzetközi Tanácsának (ICTM, illetve 2023 nyara óta már ICTMD – International Council for Traditions of Music and Dance), a Magyar Néprajzi Társaságnak és egészen friss fejleményként az MTA Zenetudományi Bizottságának, valamint egy éve csoportvezetője a Zenetudományi Intézet népzene kutatói részlegének. A Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság elnöksége a 2023. évi Kroó György-plakettet eddigi munkája elismeréseként méltán ítélte neki.

Kedves Kata, elnökségünk és társaságunk nevében kívánok egészségben, tudományos eredményekben és szakmai sikerekben gazdag, egyre „hangosabb” további kutató munkát!

Richter Pál

(Elhangzott Budapesten, 2023. október 6-án, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság által alapított Kroó György-plakett átadásakor.)